T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 208
KARAR NO : 2015 / 224
KARAR TR : 6.4.2015

ÖZET : 2918 sayılı Yasadan kaynaklanan sorumluluk davasının ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekliği hk.

K A R A R

Davacı : E.B.
Vekili : Av. H.Ö.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. A.E.& Av. Y. P. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 14.03.2010 tarihinde saat 06:30-07:00 arasında Silvan-Diyarbakır karayolunun 35.km sinde Kasımlı Mevkiinde meydana gelen ölümlü, yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazasında 21 SY 3040 plakalı aracın kaza yapması sonucunda müvekkilinin ağır şekilde yaralandığını ve aile fertlerinin bir kısmının hayatlarını kaybettiğini, bir kısmının ise yaralandığını, bu kazanın davalının kanun ve mevzuata aykırı olarak gerekli önlemleri almamasından kaynaklandığını, kazanın olduğu yerde fazla orta yol çizgisi olup bu çizginin kavisli olarak tarlaya dönmekte ve trafik güvenliğini çok ciddi tehdit edip kazaya da en büyük etken olduğunu, yine mahallinde yol kenarında reflektör çubukları bulunmadığı gibi sürücüleri uyaran hiç bir levha ve işaret de bulunmadığını, kazanın olduğu noktada yolun yamalı olduğunu ve bu yamalamanın karayollarının ilgili mevzuatına uygun olarak yapılmadığını ve trafik büyük bir tehlike oluşturduğunu, kaza bölgesinde yol kesişmesinin iki kısımdan oluştuğunu, kaza noktası öncesi iki şerit kaza noktası sonra üç şeritten oluşmakta olup, bu konuda sürücüleri uyarıcı hiçbir işaret bulunmadığını, kaza tarihine kadar yolun yeni mucur ile kaplanmış olup bu konuda sürücülerin yeterince uyarılmadığını, mucurlama sonrasında banketlerin yeterince temizlenmediğini, kaza mahalli civarında bulunan bariyerin yetersiz ve kısa tutulmuş olup kazanın daha vahim bir şekilde sonuçlanmasına neden olduğunu, davalının yapılan tespitler sonucunda da kusurlu bulunduğunu belirterek 3.000,00 TL maddi, 5.000,00-TL manevi olmak üzere toplam 8.000,00 TL tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Diyarbakır 3.İdare Mahkemesi: 16.03.2011 gün ve E:2011/1313, K:2011/136 sayı ile özetle; "2576 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14.maddesinin 3/a bendinde dava dilekçelerinin görev bakımından inceleneceği, 15.maddesinin l/a bendinde adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

6009 sayılı Tebligat Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 14.maddesi ile değişen 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. maddesinde, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının, adli yargıda görüleceği kurala bağlanmıştır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, Silvan-Diyarbakır yolunun 35.kilometresinde 14.03.2010 tarihinde meydana gelen kazada 21 SY 3040 plakalı araçta bulunan davacının yaralandığı, yaralanma nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda alıntısı yapılan Kanun hükmü uyarınca, 2918 sayılı Kanun'dan doğan sorumluluk davalarında adli yargının görevli olduğu, uyuşmazlığın çözümünde davalı kurumun anılan Kanun'dan doğan bir sorumluluğunun bulunup bulunmadığının araştırılması gerektiği anlaşıldığından davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" demek suretiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

Silvan Asliye Hukuk Mahkemesi: 25.10.2013 gün ve E:2011/145, K:2013/525 sayılı kararı ile özetle; Davalı Karayolları Genel Müdürlüğü bir kamu tüzel kişiliğidir. Kural olarak, işlem ve eylemleri de kamusal nitelik taşır. Somut uyuşmazlık da, karayolundaki eskiye bağlı şerit çizgilerinin kaldırılmaması ve gün durumunda gece ve görüş mesafesinin aydınlatmanın da olmayışına bağlı yanıltıcı halinin kazanın oluşumunda etkili olduğu 16.04.2012 tarihli bilirkişi raporunda belirtilmiştir. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir, İdare'nin hizmet kusurundan

doğan zararlardan dolayı; İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden (re'sen) dikkate alınır. Nitekim Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin 13/02/2012 tarih ve 2012/1002 Esas-2013/2352 Karar sayılı ilamı da aynı hususu vurgulamıştır. Anılan bu nedenlerle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın dava şartı yokluğunda reddine karar vermek gerekmiştir." Şeklindeki gerekçesi ile davanın görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların kararı süresinde temyiz etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 6.4.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasında idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, adli yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyasına ilişkin evraklar da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim İsmail SARI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, trafik kazası nedeniyle meydana gelen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmış tazminat davasına ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının

adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Silvan Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, Silvan Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 25.10.2013 gün ve E:2011/145, K:2013/525 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.4.2015 gününde Üye Eyüp Sabri BAYDAR'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT